

Can Baró

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Torrent de la Font del Ferro, s/n.
Emplaçament A 440 m a l'est de can Carbonell.

Coordenades:

Latitud: 41.3991
Longitud: 2.09155
UTM Est (X): 424060
UTM Nord (Y): 4583461

Classificació

Número de fitxa 08221 - 68
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Popular
Segle XVI
Any 2007 (rehabilitació)
Autoria de l'element: Alfred Fernandez de la Reguera (arquitecte de la rehabilitació)
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Rehabilitada l'any 2007, després de ser adquirida per l'Ajuntament de Sant Just Desvern, gràcies a un conveni amb l'empresa Aigües Ter Llobregat i el Consorci del Parc de Collserola.

Protecció

Tipus de protecció: BPU
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BPU-59
BCIL número de registre 10256-I per aprovació de la Comissió d'Urbanisme del 7 de maig de 1987.

Data aprovació:

Número inventari dj., 07/05/1987 - 12:00
Generalitat i altres inventaris IPAC 45466; Inventari del Patrimoni Cultural del Parc Natural de la Serra de Collserola (nº SJT. 001).

Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial - productiu
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2, 08960 Ref. Cad. 000500100DF28C0001SB

Fitxes associades:[Rellotge de sol de can Baró](#)[Font d'en Modolell](#)[Font de l'Oscar - Mina Torreblanca](#)[Camí de carena de can Baró](#)[Camí d'accés a can Baró](#)[Pi blanc de can Baró](#)**Autoria de la fitxa** Juana María Huélamo Gabaldón i David Torres Rodríguez- Kuanum**Data de registre de la** dj., 17/10/2024 - 13:27**fitxa:**

Descripció

Conjunt arquitectònic format per diversos cossos, destinats a l'habitatge i a les activitats pròpies del mas. En destaca el cos principal, corresponent a l'edifici originari del segle XVI, de planta quadrangular i desenvolupat en planta baixa i pis, amb una volumetria senzilla i compacta, pròpia de les masies tradicionals.

La coberta és a dues aigües amb teula àrab, carener paral·lel a la façana i ràfecs pronunciats, amb acabat en tortugada a la façana principal, per protegir els paraments; els murs estan arrebossats i pintats en un to beix clar, amb una lleugera tonalitat càlida.

Adossat a la façana sud, hi ha un cos auxiliar de planta baixa amb coberta d'un sol vessant de teula àrab i carener paral·lel a la façana principal.

La façana principal, orientada a ponent, presenta una composició simètrica de tres eixos verticals. L'accés central es realitza mitjançant un portal d'arc de mig punt adovellat, amb brancals i dovelles de pedra buixardada; la clau de l'arc ha estat substituïda per un element modern. Just davant de la porta, hi ha un arbre de port considerable, que aporta ombra i presència al conjunt.

Flanquejant la porta, hi ha finestres rectangulars amb brancals i llinda de maó vist, solució incorporada en el moment de la restauració de l'edifici i repetida a les tres obertures verticals del primer pis.

La distribució interior original de la planta baixa segueix la tipologia tradicional de masia catalana, amb un vestíbul central que dona accés a la cuina i menjador a una banda, i als antics estables o magatzems a l'altra.

A la façana sud es conserva un rellotge de sol quadrat, vertical i lleugerament declinant, fabricat en ferro, dividit en dues parts: la superior amb el disc solar, línies horàries i representació del sol, i la inferior amb un gnòmon de vareta fixat independentment; la numeració horària, de les 6 a les 16 hores, és en xifres àrabigues, amb la data "20-12" inscrita en dues parts sobre el marc.

El conjunt manté diversos elements de forja a les obertures, com reixes d'estripagecs, característiques de les edificacions rurals tradicionals.

A la part inferior de la finca, es documenta una mina d'aigua encara en funcionament, que abasteix el mas i els horts annexos, preservant la funcionalitat tradicional del conjunt com a unitat productiva rural.

Observacions:

Can Baró es troba dins de la serra de Collserola, espai que forma part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa europea d'espais naturals protegits que té com a objectiu garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de les espècies de flora i fauna silvestres d'interès comunitari. El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya, amb l'Acord de Govern 112/2006, aprova la llista definitiva de LIC (Lloc d'Importància Comunitària) i de ZEPA (Zona Especial Protecció Aus) que configura la Xarxa Natura 2000 al nostre país.

El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat), aprovat el 2020 amb aprovació definitiva per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya en sessió del 6 d'abril de 2021, estableix les directrius per a la preservació dels valors naturals i paisatgístics del parc, així com per a la regulació dels usos i activitats que s'hi desenvolupen. Aquest pla és l'eina principal per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Història

Malgrat ser anterior a l'any 1666, és en aquesta data quan la masia apareix mencionada per primer cop com can Baró, nom donat pel masover Andreu Baró i no al propietari de la finca. A finals del segle XVI era propietari el successor d'Enric Terré de Picalqués, d'Esplugues de Llobregat, passant posteriorment a Josep Dadena i més tard a Francesc Faner.

La propietat de la finca l'any 1681, en mans de Francisco Taverner, va fer que el mas també fos conegut com el *maset* de Francisco Taverner, i l'any 1738, quan havia passat a Bernardino Taverne, comte de Darnius, també rebia aquest nom. A partir de 1774 la casa consolidà definitivament el seu nom de can Baró, nom dels masovers que se'n feien càrrec des dels inicis del segle XVII.

La gran extensió de la finca agrària, amb 70 hectàrees, va ser una de les importants explotacions de vinya del municipi fins a l'arribada de la fil·loxera a la segona meitat del segle XIX, motiu pel qual aquest conreu va ser substituït per garrofers i ametllers. Al 1975 en terrenys de Can Baró i gairebé tocant a la carena de St. Pere Màrtir es va parlar de traslladar-hi l'hospital clínic de Barcelona, fet que motiva certa oposició popular.

A més del conreu dels camps, la masia va tenir una vaqueria destinada a la producció de llet fins a l'any 1980, llet venuda a Sant Just Desvern. El novembre de 1977 l'Ateneu Santjustenc, amb escriptura notarial atorgada pel comte d'Alba de Liste i Rosa Gelabert Casas (propietària de can Fatjó), va realitzar un dels primers itineraris de natura de Catalunya.

Durant uns anys, i fins la restauració del Parc de Collserola, va ser la seu del Club de Coloms esportius Putget. L'any 2007 can Baró va passar a ser propietat municipal. L'estat de conservació que presentava en aquells moments va fer que se signés un conveni amb l'empresa Aigües Ter Llobregat i el Consorci del Parc de Collserola, per tal d'engegar una intervenció de rehabilitació de l'edifici. Gràcies a aquests treballs de rehabilitació, es va localitzar la base d'una premsa de vi a l'antic celler de la masia, i actualment llueix amb tota la seva esplendor i és l'habitatge de la família masovera de la finca.

Can Baró és una de les poques masies de Sant Just on encara es manté l'explotació agrícola de la finca. Els masovers del mas conreen dues hectàrees de fruiters i horta.

Bibliografia

CARDONA, Daniel; DE FABREGUES-BOIXART, Oriol; FERRER, Xavier; GUASCH, David; MALARET, Antoni; MORAN, Josep; NUET, Josep; PANAREDA, Josep Maria; PÉREZ, Jordi; RENOM, Mercè (1987). *Sant Just Desvern, un paisatge i una història*. Ajuntament de Sant Just Desvern, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

CARDONA PERA, DANIEL (2014). "Records santjustencs de l'Esteve Albert i Corp, en el centenari del seu naixement". *La Vall de Verç*, núm 389, p. 20-21.

FONT GRASA, Pere; REVERTER SALA, Teresa (2010). *L'Abans de Sant Just Desvern: Recull gràfic 1870-1975*. Col·lecció Baix Llobregat. El Papiol: Editorial Efadós / Ajuntament de Sant Just Desvern.

OBIOLS AUTONELL, Aina (2003). *Un patrimoni que es fa mirar. Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

PÉREZ SÀNCHEZ, Miquel; SANAHUJA TORRES, Dolors; (1985). "Itinerari d'arquitectura de Sant Just Desvern. Recorregut urbà i de masies de muntanya". *Quaderns d'Estudis Santjustencs II*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

PÉREZ SÀNCHEZ, Miquel; ROURA NUBIOLA, Margarida; SANAHUJA TORRES, Dolors; SOLIAS ARÍS, Josep Maria (1982-1986). *Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic de Sant Just Desvern*. Fitxa 56. Ajuntament de Sant Just Desvern.

SBERT PÉREZ, Olga; MASDÉU TÉRMENS, Raimon (2019). "El territori de Sant Just Desvern en el segle XVIII. L'anàlisi del Cadastre de 1716". *Miscel·lània d'Estudis Santjustencs*, núm. 23.

SBERT, Olga; MASDÉU, Raimon (2019) "Esquiament a Sant Pere Màrtir. De muntanya sagrada a pista d'esquí". *La Vall de Verç*, núm. 389 p. 20-21.

TENAS ALIBÉS, Antonino (1947). *Notes històriques del poble i parròquia de Sant Just Desvern*. Barcelona.

VIDAL JANSÀ, Mercè (coord.); MESALLES, Jordi; PIZARRO, Lluís (2002). *Guia del patrimoni arquitectònic de Sant Just Desvern*. Fitxa 59. Arxiu Municipal de Sant Just Desvern. Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Can Baró. Parc Natural de Collserola](#)

[Can Baró. Pagesia de Collserola](#)

